

**Waterschap
Aa en Maas**

Fractie Partij voor de Dieren
t.a.v. Mevrouw C.F.A. Vos

Datum 8 april 2025

Zaaknummer 593808

Doorkiesnr.

Onderwerp Beantwoording aanvullende vragen ex art. 44 van het reglement van Orde Algemeen Bestuur inzake diersterfte in het water bij het bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' in Helmond.

Bijlage(n) Aanvullende vragen

Geachte mevrouw Vos,

Op 4 februari 2025 hebben wij van u namens de fractie Partij voor de Dieren aanvullende vragen ontvangen op grond van artikel 44 Reglement van Orde Algemeen Bestuur inzake diersterfte in het water bij het bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' in Helmond. Hieronder treft u het antwoord aan op uw vragen.

Context

De oorzaak van de slechte waterkwaliteit in de ringsloot is een overstort van de riolering van het BZOB industrieterrein welke uitkomt in de ringsloot. De riolering van het BZOB is een gescheiden systeem, regenwater en vuilwater worden apart afgevoerd. Wanneer het riool vol zit en er valt een flinke regenbui blijkt het systeem niet goed te werken waardoor het vuile water via de overstort in de ringsloot terecht komt. Dit is aangetoond door monsternamen. Hierin zijn stoffen aangetroffen die gewoonlijk thuishoren in een vuilwater riool. Ook is bekend dat een overstort kan zorgen voor een zuurstofdip in het water waardoor diersterfte kan optreden. E.e.a. zoals aangegeven in de beantwoording van de vragen d.d. oktober/november 2024 en het veldbezoek d.d. december 2024.

Vraag 1

Hoe kan het dat u deze bron wel als verdachte aanmerkt terwijl de terug traceerbaarheid lastig is?

Antwoord

Door ervaring en metingen weten we dat de overstort de oorzaak van de slechte waterkwaliteit is. De metingen bevestigen de slechte waterkwaliteit, maar geven geen concrete aanwijzing voor de bron.

Vraag 2

Welke actie heeft u ondernomen richting deze partij, bijvoorbeeld extra metingen/onderzoek/gesprekken?

Antwoord

Zoals in onze eerdere beantwoording aangegeven, is de Gemeente Helmond samen met het Waterschap bezig met onderzoek naar de oplossingsrichting.

Hier is een klein overzicht van de genomen stappen en waar we mee bezig zijn inclusief planning:

- Waterschap, waterkwaliteitsonderzoek, van juli 2024 t/m december 2024, status: afgerond
- Waterschap, waterbodemonderzoek, van oktober 2024 t/m maart 2025, status: afgerond
- Gemeente, Onderzoek werking vuilwatersysteem en maatregelenpakket te bepalen, van september 2024 t/m januari 2025 Status: afgerond
- Gemeente, uitwerken maatregelen om interne overstorten te voorkomen zoals pompcapaciteit eindgemaal vergroten en hemelwater verhard oppervlak van vuilwatersysteem afkoppelen, van januari 2025 t/m prognose Q1 2026, status: de voortgang wordt maandelijks bewaakt in overleggen tussen gemeente en waterschap.

Vraag 3

Wie is de verantwoordelijke partij om het onderzoek naar de oorzaak van de diersterfte aan te sturen? Wie is aanspreekbaar op de voortgang? Is er sinds 2022 communicatie geweest richting deze partij(en) om hen tot meer actie te bewegen?

Antwoord

Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit in het watersysteem en heeft daarom het initiatief genomen voor de aanpak van dit probleem. De gemeente Helmond is in deze verantwoordelijk, zij zijn eigenaar van het rioleringsstelsel dat tot problemen leidt. Het waterschap heeft frequent contact met deze partij over deze issues en volgen de voortgang, ook via bestuurlijk overleg.

Vraag 4

Hoe ziet het proces eruit vanuit melding tot en met onderzoek van het waterschap? Wat zijn de rollen en taken?

Antwoord

Hier zijn diverse expertises bij betrokken. De afdeling Toezicht en Handhaving doet onderzoek naar de veroorzaker. De afdeling Onderzoek en monitoring duidt de behaalde resultaten. Het district is in gesprek met de gemeente over de oplossingsrichting. En de afdeling advies zuiveren levert inhoudelijke kennis over de werking van het rioleringsstelsel in relatie tot de afvalwaterzuivering.

Vraag 5

Is er sectie uitgevoerd op de overleden dieren? Zo ja, wat was de doodsoorzaak?

Antwoord

Nee, er is geen sectie uitgevoerd.

Vraag 6

U geeft in uw voorlopige conclusie aan dat de oorzaak van die overschrijdingen en niet schone water waarschijnlijk ligt in het riooloverstort, gebrek aan doorspoeling en grondwater. Welke acties heeft u sinds 2022 uitgevoerd ten aanzien van deze drie mogelijke oorzaken om die oorzaak aan te pakken om diersterfte tegen te gaan?

Antwoord

De vervuiling is afkomstig uit de overstort van het vuilwaterriool van het industrieterrein. In nauw contact met de gemeente Helmond onderzoeken we de werking van het rioolstelsel; Er zijn uit voorzorg borden geplaatst om te waarschuwen voor mogelijke gezondheid risico's bij contact met water; Er is onderzoek uitgevoerd naar de waterkwaliteit; er wordt gewerkt aan een plan met oplossingsrichtingen voor de werking van het rioolsysteem; er wordt onderzocht hoe de waterkwaliteit kan worden verbeterd door de sloot op te schonen (baggeren). Dit baggeren heeft pas zin wanneer er geen nieuwe vuilwateroverstorten optreden.

Vraag 7

In uw antwoord van 11 november 2024 op onze vragen geeft u aan dat u nogmaals een watermonster wil nemen ter plaatse van de riooloverstort, op het moment dat deze ook daadwerkelijk functioneert. Is dat ondertussen gebeurd en zo ja, wat waren daarvan de resultaten?

Antwoord

Dat is gebeurd. Er zijn op 19 en 20 november 2024 monsters genomen van een actieve overstort. Zink, Pak's, Stikstof, onopgeloste bestanddelen en de poep bacterie waren verhoogd aangetroffen. Dit vormde opnieuw een bevestiging van de bron van de slechte waterkwaliteit.

Vraag 8

In uw antwoord van 11 november 2024 op onze vragen geeft u tevens aan dat de gemeente een modelstudie is gestart en dat er sensoren zijn geplaatst om te meten of er interne overstorten plaatsvinden. Zijn er ondertussen conclusies te trekken uit die maatregelen?

Antwoord

De eerste resultaten laten zien dat het vuil water riool te snel vol zit en overstort in het hemelwater riool waardoor het hemelwater riool vermengd raakt en gaat overstorten bij langdurige hevige neerslag.

Vraag 9

Is er onderzoek gedaan naar of er indirecte lozingen zijn geweest?

Antwoord

Ja, toezicht op indirecte lozingen vindt doorlopend plaats in samenwerking met de gemeente en de omgevingsdienst. Naar aanleiding van de kwaliteitsproblemen rondom BZOB zullen we de grootste lozers hier dit jaar controleren. Bij deze controles wordt gecontroleerd op alle waterrelevante voorschriften, te denken aan voorschriften over onder andere kwaliteit en hoeveelheid. Indien er sprake is van een ongewenste situatie en of een overtreding zullen wij de omgevingsdienst adviseren handhavend op te treden.

Vraag 10

Waar wordt nog meer gebruik gemaakt van een fysieke constructie (met overstort) zoals bij bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' in Helmond en zijn daar ook vergelijkbare problemen?

Antwoord

Op ieder rioolstelsel zijn overstorten aanwezig. Het in werking treden van deze overstorten komt vaker voor. Het optreden van een overstort is natuurlijk niet wenselijk maar is in principe geen overtreding.

Vraag 11

Hoe staat het met de handhaving van vergunningen? Is in kaart gebracht wat de bedrijven van bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' lozen volgens de vergunning en is gemeten op die specifieke stoffen in het water in de sloten rondom het bedrijventerrein en in het meertje? Bij de twee monsters vanuit de regenwateruitlaat zit er één monster met erg hoge waardes N-totaal, en erg hoge gehalten van de opgeloste gehalten aluminium, koper en zink. Kunnen deze stoffen gerelateerd worden aan de verleende vergunningen?

Antwoord

Deze controles hebben altijd al plaatsgevonden, specifiek zijn voor de lozingen op BZOB in 2025 controles gepland met de Omgevingsdienst Zuid-oost Brabant. Uit analyses van de lozing op oppervlaktewater blijkt dat er geen onverwachte stoffen zijn geloosd, deze stoffen zijn te relateren aan bij ons bekende lozers en bijbehorende vergunningen.

Vraag 12

Is er een ondergrens of bovengrens die gehanteerd wordt als het gaat om aantallen incidenten / aantallen vissen die per jaar sterven die acceptabel wordt gevonden? Is daar beleid of zijn daar afspraken voor? Een doelstelling kan bijvoorbeeld 1 incident per jaar zijn.

Antwoord

Daar is geen specifieke grenswaarde voor. Iedere diersterfte is onwenselijk en duidt op problemen met de waterkwaliteit. Wanneer dit vaker op 1 plaats optreedt onderzoeken we de oorzaak en oplossing, zoals in dit geval.

Vraag 13

In het visplan Aa en Maas 2024 staat dat de Federatie Sportvisserij Zuidwest Nederland beschikt over een calamiteitenteam met professioneel gereedschap om eventueel vis weg te vangen en over te zetten naar ander water. Is dat in Helmond gebeurd toen vissen massaal stierven?

Antwoord

Nee dat is niet gedaan. Tijdens de constatering was het leed al geschiedt. Als organisatie bezitten we over eigen materiaal en een wachtdienst (24/7) om bij constatering tijdig en zorgvuldig op te treden.

Vraag 14

Is het waterschap van plan de natuurschade in de ringsloot en het meertje te compenseren. Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe?

Antwoord

Het voornemen is om de waterbodem van de ringsloot en de Rochadevijver uit te baggeren, na

verbeteringsmaatregelen aan de werking van het rioleringsstelsel, zodat de situatie ter plaatse structureel verbeterd is.

Vraag 15

Er staat een bordje langs het water: "vermijd het contact met het water vanwege onderzoek naar de waterkwaliteit. Dit geldt voor mens en dier." Wat is de norm van de hoeveelheid bordjes die worden geplaatst bij het soort calamiteit als de diersterfte in Helmond?

Antwoord

Er is hier geen norm voor. De bordjes zijn uit voorzorg geplaatst zodat bezoekers/wandelaars gewaarschuwd worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur,

de secretaris,

de voorzitter,

Peter Verhaan

Mario Jacobs

Aanvullende artikel 44 vragen over diersterfte in het water bij het bedrijventerrein 'zuidoostbrabant' in Helmond.

Sinds 2022 is er meerdere keren diersterfte opgetreden. We vragen ons af hoe het kan dat het zolang duurt voor duidelijk is wat de oorzaak is. Daartoe hebben we de volgende vragen:

- In het Algemeen Bestuur van 13 december 2024 gaf u aan dat het lastig is om de oorzaak van de diersterfte te ontdekken omdat de terugtraceerbaarheid lastig is. U gaf toen ook aan dat de meest waarschijnlijk oorzaak van de vervuiling vorige week failliet is gegaan.
 - Hoe kan het dat u deze bron wel als verdachte aanmerkt terwijl de terugtraceerbaarheid lastig is?
 - Welke actie heeft u ondernomen richting deze partij, bijvoorbeeld extra metingen/onderzoek/gesprekken?
- Proces:
 - Wie is de verantwoordelijke partij om het onderzoek naar de oorzaak van de diersterfte aan te sturen? Wie is aanspreekbaar op de voortgang? Is er sinds 2022 communicatie geweest richting deze partij(en) om hen tot meer actie te bewegen?
 - Hoe ziet het proces eruit vanuit melding tot en met onderzoek van het waterschap? Wat zijn de rollen en taken?
- Oorzaken
 - Is er sectie uitgevoerd op de overleden dieren? Zo ja, wat was de doodsoorzaak?
 - U geeft in uw voorlopige conclusie aan dat de oorzaak van die overschrijdingen en niet schone water waarschijnlijk ligt in het riooloverstort, gebrek aan doorspoeling en grondwater. Welke acties heeft u sinds 2022 uitgevoerd ten aanzien van deze drie mogelijke oorzaken om die oorzaak aan te pakken om diersterfte tegen te gaan?
 - In uw antwoord van 11 november 2024 op onze vragen geeft u aan dat u nogmaals een watermonster wil nemen ter plaatse van de riooloverstort, op het moment dat deze ook daadwerkelijk functioneert. Is dat ondertussen gebeurd en zo ja, wat waren daarvan de resultaten?
 - In uw antwoord van 11 november 2024 op onze vragen geeft u tevens aan dat de gemeente een modelstudie is gestart en dat er sensoren zijn geplaatst om te meten of er interne overstorten plaatsvinden. Zijn er ondertussen conclusies te trekken uit die maatregelen?
 - Is er onderzoek gedaan naar of er indirecte lozingen zijn geweest?
 - Waar wordt nog meer gebruik gemaakt van een fysieke constructie (met overstort) zoals bij bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' in Helmond en zijn daar ook vergelijkbare problemen?

- Hoe staat het met de handhaving van vergunningen? Is in kaart gebracht wat de bedrijven van bedrijventerrein 'zuidoost Brabant' lozen volgens de vergunning en is gemeten op die specifieke stoffen in het water in de sloten rondom het bedrijventerrein en in het meertje? Bij de twee monsters vanuit de regenwateruitlaat zit er één monster met erg hoge waardes N-totaal, en erg hoge gehalten van de opgeloste gehalten aluminium, koper en zink. Kunnen deze stoffen gerelateerd worden aan de verleende vergunningen?
- Is er een ondergrens of bovengrens die gehanteerd wordt als het gaat om aantallen incidenten / aantallen vissen die per jaar sterven die acceptabel wordt gevonden? Is daar beleid of zijn daar afspraken voor? Een doelstelling kan bijvoorbeeld 1 incident per jaar zijn.
- In het visplan Aa en Maas 2024 staat dat de Federatie Sportvisserij Zuidwest Nederland beschikt over een calamiteitenteam met professioneel gereedschap om eventueel vis weg te vangen en over te zetten naar ander water. Is dat in Helmond gebeurd toen vissen massaal stierven?
- Is het waterschap van plan de natuurschade in de ringsloot en het meertje te compenseren. Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe?
- Er staat een bordje langs het water: "vermijd het contact met het water vanwege onderzoek naar de waterkwaliteit. Dit geldt voor mens en dier." Wat is de norm van de hoeveelheid bordjes die worden geplaatst bij het soort calamiteit als de diersterfte in Helmond?

Partij voor de Dieren waterschap Aa en Maas

4 februari 2025